Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ἔχου κριμασμέν' 'ς τοὺ λιμό μ' σὰ γκόλφ', γιὰ νὰ μὴ μὶ πιάν' τοὺ κακὸ μάτ' κὶ τὰ κακὰ πνέματα Περίστ. || Ἄσμ.

Ὅσο 'ναι ὁ Γρίβας ζωντανός, τ' ἄρματα δὲν τὰ ρίχνει, τὶ τά 'χω ἀγκόλφι καὶ σταυρὸ κι αὐτὰ μόν' προσκυνάω Ἤπ.

Γκόλφι νὰ τά 'χω 'ς τὸ πλευρὸ καὶ νὰ τὰ βγάλω πέρα, ποὺ μ' ἔκραξαν μ' ἀπαντοχὴ φίλο, ἀδελφό, πατέρα Δ. Σολωμ. ἔνθ' ἀν. Συνών. *φ υ λ α χ τ ά ρ ι, φ υ λ α χ τ ή ρ ι ο, φ υ λ α χ τ ό, χ α ΐ μ α λ ί.* **2)** Σφαιροειδὴς πόρπη, χρυσῆ ἢ ἀργυρᾶ ἐπὶ ἐρυθροῦ ἀχειριδώτου χιτῶνος Σύμ.

Β) Μεταφ. **1)** Πρᾶγμα πολύτιμον, τιμαλφές, ὑπεραγαπητὸν Θήρ. Κάρπ. Πελοπν. (Βραχν. Δημητσάν.) Προπ. (Ἀρτάκ.) Σάμ. Στερελλ.(Γραν.)—Α. Βαλαωρ., Ἔργα 3, 242 Ν. Πολίτ., Παροιμ. 3, 675 — *Λεξ.* Δημητρ.: *Τὴν ἔχει γκόλφι καὶ σταυρὸ* (δηλ. τὴν γυναῖκα· ἐπὶ ἀνδρὸς τιμῶντος καὶ ὑπεραγαπῶντος τὴν γυναῖκα του· συνών. ἡ λογία «ὀμνύει εἰς τὸ ὄνομά της») κοιν. *Ἡ Νίκινα ἕνα τό 'χει κὶ τό 'χει γκόλφ'* Γραν. || Ἄσμ.

Χίλιες φορὲς 'γώ, Κίτσο μου, τό 'χω νὰ σὲ κρεμάσουν παρὰ νὰ χάσῃς τ' ἄρματα, τὰ ὄμορφα τσαπράζια, ποὺ τά 'χε γκόλφι καὶ σταυρὸ ὁ ἄντρας μου ὁ λεβέντης Βραχν.

Νάνι τοῦ ρήγα τὸ παιδί, τοῦ βασιλιᾶ τ' ἀγγόνι, ποὺ τό 'χει ἡ μαννούλα του ἐγκόλφι καὶ τ' ἀμώνει (*ἀμώνει* = ὁρκίζεται) Ἀρτάκ.

Μαλαματένε μου σταυρέ, γκόρφι μου 'ιαμαντένον, ὥς πότε θὰ σὲ καρτερῶ καὶ θὰ σ' ἀπολημένω; (*ἀπολημένω* = περιμένω) Κάρπ.

Εἶχ' ἀγαπήσει μιὰ φορὰ
'ς τὸ πρῶτο τὸ ταξίδι μου
μιὰ καλογιαννοπούλα,
γκόλφι τοῦ λόγγου ἀτίμητο
καὶ σὰν ἐμὲ φτωχούλα

Α. Βαλαωρ., ἔνθ' ἀν. Συνών. *κ α μ ά ρ ι.* Ἡ σημ. καὶ Βυζαντ. πολλαχ., ὡς π.χ. Θανατ. Ρόδ., στ. 130 (ἔκδ. Wagner, σ. 36) «ἀμμὲ τ' ἐγκόρφια τὰ χρυσᾶ, ποὺ κρέμονται 'ς τὰ στήθη».

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. *Γκόλφη* Κέρκ. (Καρουσ.) καὶ ὡς ὄν. ὑπὸ τὸν τύπ. *Γκόλφης* Στερελλ. (Δεσφ.) καὶ θηλ. *Γκόλφω* Λευκ. (Φτερν.) κ.ἀ.

γκολφοβόλι τό, ἐνιαχ. *κορφοβόλι* Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γ κ ό λ φ ι,* παρὰ τὸ ὀπ. καὶ τύπ. *κ ό ρ φ ι,* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. *-β ό λ ι.*

Μεγάλη ποσότης *ἐ γ κ ο λ π ί ω ν* **1.** Συνών. *γ κ ο λ φ ο θ έ μ ι.*

γκολφοθέμι τό, ἐνιαχ. *κορφοθέμι* Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γ κ ό λ φ ι,* παρὰ τὸ ὀπ. καὶ τύπ. *κ ό ρ φ ι,* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. *- θ έ μ ι.*

Γ κ ο λ φ ο β ό λ ι, τὸ ὀπ. βλ.

γκολφούκλα ἡ, ἐνιαχ. *κορφούκλα* Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γ κ ό λ φ ι* παρὰ τὸ ὀπ. καὶ *κ ό ρ φ ι,* καὶ τῆς μεγεθ. καταλ. *-ο ύ κ λ α.*

Μεγάλον *γ κ ό λ φ ι* ἔνθ' ἀν.: *Εἶδα κορφούκλα 'ν' εὐτή, μωρὴ παιδί μου; Βγάρ' τηνε, γιατ' εἶναι σιχαμός!* Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Συνών. *γ κ ι ο λ φ ά ρ α.*

γκόμενα ἡ, κοιν. *gόμενα* Χίος (Φυτ. κ.ἀ.) *γκόμινα gόμενος* ὁ, σύνηθ.

Ἐκ τοῦ Ἰσπαν. *g ó m i n a* = σῆμα κατατεθὲν καλλυντικῆς ἀλοιφῆς τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς τῶν γυναικῶν, προερχομένης ἐξ Ἀργεντινῆς (1935).

1) Ἡ φίλη, ἡ ἐρωμένη, ἰδίως ἐπὶ κακῆς σημασίας, ἡ παλλακή, καὶ ὁ φίλος, ὁ ἐρωμένος κοιν.: *Τὴν ἔχει - τὴν ἔπιασε γκόμενα, τὸν ἔχει - τὸν ἔπιασε γκόμενο. Ὡραία γκόμενα βρῆκες* κοιν. *Ἄ δώκῃς το 'ς τὴ gόμενά σου ποὺ ἀγαπᾷ σε* (νὰ τὸ δώσῃς στὴ φίλη σου ποὺ σὲ ἀγαπᾷ) Χίος (Φυτ.) Συνών. *ἀ γ ά π η* **3**, *ἐ ρ γ ο λ ά β ο ς* **2**, *φ ι λ α ι ν ά δ α, φ ί λ ο ς.* **2)** Νεᾶνις (ἡ σημασία πρόσφατος καὶ μάλιστα τῆς ἀστικῆς argot) συνηθ.: *Ἔ, ρέ, μιὰ γκόμενα!* (θαυμαστικῶς: τί ὡραία κοπέλα) Ἀθῆν.

γκομενάκι τό, σύνηθ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γ κ ό μ ε ν α* καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. *-ά κ ι.*

Ἡ ἐρωμένη, θωπευτικῶς σύνηθ. Συνών. *φ ι λ α ι ν α δ ο ύ λ α, φ ι λ ε ν α δ ί τ σ α.* **β)** Ὡραία καὶ μικρὰ νεᾶνις ἐνιαχ.

γκομενάκιας ὁ, σύνηθ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γ κ ό μ ε ν α* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. *-ά κ ι α ς,* ὁρμηθείσης ἐκ λέξεων δυσφημιστικῶν, ὡς *γ υ α λ ά κ ι α ς, γ υ ν α ι κ ά κ ι α ς, π ο υ τ α ν ά κ ι α ς, χ α π ά κ ι α ς* κ.τ.τ.

Ἐρωτόπληκτος, ἐρωτύλος σύνηθ. Συνών. *ἐ ρ ω τ ά κ ι α ς, κ ο ρ τ ά κ ι α ς.*

γκομενάρα ἡ, σύνηθ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γ κ ό μ ε ν α* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. *- ά ρ α,* διὰ τὴν ὀπ. βλ. *-ά ρ ο ς.*

Ἡ εὔσωμος καὶ εὐειδὴς ἐρωμένη σύνηθ.

γκομενίζω σύνηθ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γ κ ό μ ε ν α* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. *-ί ζ ω.*

Ἐρωτοτροπῶ σύνηθ.: *Ὅλη τὴν ἡμέρα γκομενίζει καὶ δὲν ξεστραβώνεται νὰ κάμῃ καμμιὰ δουλειά. Γυρίζει ὅλη μέρα καὶ γκομενίζει.*

γκομενιλίκι τό, σύνηθ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γ κ ό μ ε ν α* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. *- λ ί κ ι.*

Ἡ ἐρωτοτροπία σύνηθ.: *Ὁ νοῦς του εἶναι συνέχεια 'ς τὸ γκομενιλίκι. Πολὺ 'ς τὸ γκομενιλίκι τό 'χεις ρίξει τώρα τελευταῖα.*

γκομενοδουλειὰ ἡ σύνηθ.

Ἐκ τῶν οὐσ. *γ κ ό μ ε ν α* καὶ *δ ο υ λ ε ι ά.*

Γ κ ο μ ε ν ι λ ί κ ι, τὸ ὀπ. βλ., σύνηθ.: *Κάποια γκομενοδουλειὰ ἔχεις καὶ δὲ διαβάζεις τὰ μαθήματά σου. Οἱ γκομενοδουλειὲς τὸν ἔκαμαν κ' ἔχασε τὴ δουλειά του* σύνηθ. Συνών. *ἐ ρ ω τ ο δ ο υ λ ε ι ά.*

γκὸν ἄκλ. σύνηθ.

Ἐκ τῆς ἀγγλ. φρ. *g o o n,* (= προχώρει) λεγομένης ὑπὸ τῶν μεθυσκομένων Ἄγγλων πρὸς ἀναχώρησιν ἐκ τοῦ καπηλείου.

Ἐπὶ ὑπερβολικῆς μέθης καὶ κατ' ἐπέκτασιν ἐπὶ ὑπερβολικῆς φαγοποσίας ἐνιαχ.: *Εἶναι γκὸν 'ς τὸ μεθύσι* ἐνιαχ. *Στρώθηκε 'πὸ τ' ἀπόγιομα 'ς τὴν ταβέρνα κ' ἤπιε, ἤπιε καὶ*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ